

Catalunya". Fou quan la Solidaritat, Aleshores sí, era un deure parlar d'aqueixa voluntat, perquè les ànimes arborades podien arribar a una acció de fe i d'abnegació. Darrera de la Solidaritat, no hi havia res, però hi podia ésser tot. I quan dotze anys després, en 1918, un Estatut fou confeccionat i uns municipis acudiren a una crida plebiscitària, com en les jornades de la Solidaritat, l'expressió de la voluntat de Catalunya tingué un gran fervor i una espontaneïtat. Des de 1918, no hi ha hagut cap moment propici per a reproduir les multituds catalanes el credo nacionalista, i sí, per a què caigui el fet en plena eficàcia, es mobilitzen els municipis, aqueixa arma del redreçament de les Municipalitats vindrà a ésser com un acord de sessió ordinària.

És un perill, és cert, la inoportunitat d'exterioritzar un ideal a qualsevol moment. Tot fa creure, però, que per el renovellament de l'ideal nacionalista català certes manifestacions no són ineficaces i que no tardarem pas gaire a veure que la mobilització dels patriotes serà, pel bé de la Pàtria, definitiva.

Governadors de "Província"

La premsa catalana, quotidiana i periòdica, ha donat compte de la dimissió de don Severiano Martínez Anido, des de punts de vista distints però, a darra hora, coincidents en el comentari. El *Gironès* (31 oct.), fa el següent:

Per fi!

En Martínez Anido ha estat destituït.

Tant si s'ha escollit bons moments com no, cal restar satisfet! N'havia fet tantes!

En Sánchez Guerra, poruc, ha portat a Barcelona un altre militar, el general Ardanaz.

Veurem el que passarà.

Lamentem una vegada més que el govern de les nostres ciutats com de tot el nostre, no sigui confiat a les mans dels catalans.

És el bon criteri. És l'únic que poden sostenir els nacionalistes íntegres. El control exercit per les autoritats espanyoles damunt la nostra vida ciutadana és irritant. Hi ha gent que es diu nacionalista que no ho creu així. És que el seu nacionalisme no està ben fonamentat. I gosem dir i tot que ni la seva catalanitat. Per què admetre, com fan alguns falsos patriotes, intervencions alienes en el nostre governament? Lamentem a propòsit d'això, les

consideracions exposades entorn d'aquesta dimissió per col·legues nostres de comarca, ben apreciables en altres aspectes de llur actuació. Cal ésser lògics en la conducta i conseqüents en els principis. Un nacionalista català ho ha d'amidar tot pel principi patriòtic: *Catalunya pels catalans*. Tot allò que sigui afavorir, dissimular o disculpar aquest manquement és impuresa i, en certs moments, traïció.

Fet i fet, en el nostre absolut patriòtic no hi ha termes mitjos. O amb Catalunya o contra Catalunya. O per la llibertat de la Pàtria o contra aquesta llibertat.

Glossari patriòtic

Amb aquest títol, *Ressorgiment*, de Monistrol, escriu que s'ha dit i repetit moltes de vegades que el nostre problema nacional era un problema d'educació. Com més educades seran les masses catalanes, més adictes es mostraran a la causa de la independència de la Pàtria.

El públic català no s'ha afiliat a les nostres rengleres, en tant l'educació del poble ha estat a mans del centralisme, a mans del Govern Espanyol que ha fet de l'educació un monopoli talment com el dels llumins, el del sucre o el del tabac. Solament els esperits selectes, aquells que cercaren llur educació i cultura per llur compte propi, fugint de les xavacaneries de l'escola oficial, arribaren al cim de llur perfecció i foren els principals propulsors del moviment reivindicador i llibertador de Catalunya.

Fet i fet, foren les primeres escoles catalanes i els primers llibres catalans, els que portaren al nostre poble un principi d'educació patriòtica. És per ells que la saba de la Pàtria s'infiltra en el poble i que Catalunya s'expandeix empesa per una fe i una amor de segles inconegudes.

Malauradament la desviació política, si bé porta un crit patriòtic fins a les més apartades contrades de la nostra terra, ho fou més amb un caient mansoi i contemplatiu, que no pas amb un esperit impulsiu i vigorós. Es gastaren mils i milions a fer-nos polítics i s'escursaren els cabals en fer-nos conscientment patriòtics i irreductibles catalans. S'ensenyà el poble a esperar i a mercadejar, enlloc de fer-li comprendre que podia exigir i que en últim cas devia

prendre. Els resultats d'aquella desviació, varen ésser una total desconfiança i un desengany fatalíssim.

Actualment els catalans emprenen la reconquesta. El capgirament mundial ha permès que històriques nacionalitats de molts segles sotmeses a Estats poderosos hagin recobrat llur independència.

Catalunya ha obert els ulls i ha vist l'erro del camí seguit i entorn d'una bandera solament i únicament patriòtica ACCIÓ CATALANA, s'ha aplegat i és pressagi de futurs destins nobilíssims.

ACCIÓ CATALANA accepta aquests auguris i renova amb fets el seu ideari tan bellament comprès pels patriotes catalans.

L'obsessió

El telegrama d'un bon catalanòfil, En Ruffi Pelayo, fou interceptat. El *Diari de Sabadell*, fa entorn d'aquest fet—un de tants!—alguns comentaris. És secular—diu—l'obsessió dels governs d'Espanya de posar tota guisa d'obstacles, a allò que directament o indirectament es relaciona amb el moviment català.

És una obsessió que la pateixen tots els governants, siguin de la dreta o de l'esquerra. Impedir que es celebri una manifestació nacionalista; condemnar a l'autor de qualque article, generalment inofensiu; fer arriar una bandera, etc., ho consideren com un alt servei prestat a la *madre patria*.

El telegrama interceptat, que anava adreçat a la comissió organitzadora dels actes d'afirmació nacionalista promoguts pel Centre de dependents arribà, amb tot i això, als destinataris. Creien les autoritats santanderines acomplir una gesta benemèrita. Per ventura un ascens o una creu seran sollicitades per l'heroi espanyol que volia fer emmudir la veu noble d'un amic de la nostra causa.

El qui va tenir la gosadia d'interceptar el telegrama de l'ex regidor de Santander ja deu pensar a hores d'ara que quelcom beneficiós li reportarà el seu gest *heroic*. Potser sí. Per si d'acàs ni tan sols li agraciaren, nosaltres, els nacionalistes catalans, sempre generosos i magnànims, li fem present de les més expressives gràcies, car som dels que sentim grat de qualsevolga col·laboració per modesta que sigui. Molt agra-